

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2162/2021
09.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обојице из ..., као правних следбеника сада пок. ВВ, власник Агенције "ГГ" са седиштем у ..., чији је заједнички пуномоћник Јован Мићић, адвокат из ..., против тужене Градске општине Стари Град, коју заступа Јавно правобранилаштво Градске општине Стари Град, са седиштем у Београду, ради накнаде материјалне штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2472/20 од 04.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 09.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2472/20 од 04.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 409/16 од 05.06.2017. године, исправљеном решењима истог суда П 409/16 од 06.10.2017. године и П 409/16 од 02.04.2019. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу Агенцији "ГГ" из ..., чији је власник ВВ из ..., на име накнаде штете, исплати износ од 9.856.975,00 динара, са законском затезном каматом од 13.01.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да тужиоцу Агенцији "ГГ" из ..., чији је власник ВВ из ..., исплати износ од 9.856.975,00 динара, са законском затезном каматом од 13.01.2017. године. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2472/20 од 04.02.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужилаца и првостепена пресуда потврђена у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, тако што су обавезани тужиоци да туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.696.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован, захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суду је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на остале битне повреде одредаба парничног поступка збо којих се ревизија може изјавити се наводима ревизије одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, Агенција "ГГ" из ..., чији је власник била мајка тужилаца сада пок. ВВ и Град Београд, Градска управа, Секретаријат за саобраћај закључили су 29.12.1997. године уговор о закупу платоа у улици Сремској и дела улице Сремске са прилазним степеницама из Призренске из Сремске улице у Београду, ради организовања базара на отвореном простору, са 112 малопродајних тезги, за период од 01.01.1998. године закључно са 31.12.1998. године.

Решењем комуналне полиције, Одељења за инспекцијске послове Градске општине Стари Град у Београду од 18.08.2003. године (правноснажно 22.12.2003. године) наложено је Агенцији "ГГ" да са јавне површине улице Сремске у Београду, као и између улица Призренске и Сремске уклони 112 тезги, у року од пет дана од дана пријема решења, а да ће се у супротном решење спровести преко другог лица, принудним путем, о трошку извршеника, о чему ће се одлучити посебним закључком.

Решењем Секретаријата за инспекцијске послове Града Београда, Сектора за комуналне и инспекцијски надзор од 24.10.2003. године одбијена је жалба Агенције "ГГ" изјављена против решења комуналног инспектора Одељења за инспекцијске послове Општине Стари Град од 18.08.2003. године.

Пресудом Окружног суда у Београду У 31/04 од 27.02.2004. године (правноснажна 06.07.2005. године) одбијена је тужба тужиоца Агенције "ГГ" за поништај решења Секретаријата за инспекцијске послове Града Београда, Сектора за комуналне и инспекцијски надзор од 24.10.2003. године.

Пресудом Трговинског суда у Београду П 681/04 од 20.04.2004. године (правноснажна 28.12.2004. године) усвојен је тужбени захтев тужиоца Града Београда, па је обавезана тужена Агенција "ГГ" са седиштем у ... да се са свим лицима и стварима исели са платоа у улици Сремској у Београду и преда га тужиоцу Граду Београду на слободно управљање и коришћење, у року од 8 дана од дана правноснажности одлуке, под претњом принудног извршења.

Закључком о дозволи извршења Града Београда, Градске општине Стари Град од 13.07.2004. године дозвољено је извршење решења Одељења за инспекцијске послове, Комуналне инспекције Општине Стари Град од 18.08.2003. године против извршеника Агенције "ГГ" из ..., коју заступа директор ВВ, одређено је да ће се извршење спровести тако што ће са јавне површине бити уклоњено свих 112 тезги

принудним путем физички, преко другог лица о трошку извршеника уколико он сам не спроведе ову радњу. Одређено је да трошкови принудног извршења падају на терет извршеника, о чему ће се одлучити посебним закључком, као и да жалба не одлаже започето извршење.

Градска општина Стари Град, Општинска управа, Одељење за комуналне послове и комуналну инспекцију је закључком од 23.11.2005. године одбила захтев Агенције "ГГ" из ... за одлагање извршења решења Одељења за инспекцијске послове Општине Стари Град од 18.08.2003. године, које је заказано за 24.11.2005. године. Решењем Секретаријата за инспекцијске послове Града Београда, Сектора за комунални и инспекцијски надзор од 26.12.2005. године одбијена је жалба Агенције "ГГ" из ... изјављена против закључка Одељења за комуналне послове и комуналну инспекцију Општине Стари Град од 23.11.2005. године.

Дописом Градске општине Стари Град од 24.11.2005. године, обавештена је Агенција "ГГ" да ће принудно извршење бити спроведено 25.11.2005. године. ДП „Стари Град“ је по основу уговора од 14.05.2003. године закљученог са туженом Општином спровео извршење уклањања 112 тезги које су се налазиле на платоу у улици Сремској према улици Призренској у Београду, у временском трајању од три дана.

Из налаза и мишљења судског вештака Мирослава Ружића утврђено је да је на предметним тезгама настала тотална штета услед нестручног и грубог рушења од стране ДП „Стари Град“. Вештачењем преко Градског завода за вештачење утврђена је вредност тезги у износу од 21.904.630,00 динара и вредност материјала да је демонтиран по правилима струке у износу од 19.713.950,00 динара.

Тужилац АА је у свом исказу навео да је његов правни претходник обавештење о принудном уклањању тезги добио 7 дана пре 25.11.2005. године за када је заказано спровођење радњи извршења, те да није предузео никакву радњу да тезге самостално демонтира, већ је на дан самог принудног извршења поднео захтев за одлагање извршења, за који је могао претпоставити да неће бити уважен, с обзиром на исход поступка и одлуке које су претходиле принудном извршењу.

Извршеник није обезбедио приступ тезгама на дан принудног извршења, јер су сви закупци тог дана радили на закупљеним тезгама иако је у обавештењу Града Београда, Градске општине Стари Град, Одељење за комуналне послове и комуналну инспекцију од 24.11.2005. године назначено да је потребно обезбедити приступ објектима, односно тезгама.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд је применио материјално право из члана 172. став 1, 189. став 2, 192. и 277. став 1. Закона о облигационим односима и члана 232. ЗПП и оценио да је тужена одговорна за штету коју је правни претходник тужилаца претрпео неправилним радом њених органа, јер су радници ДП „Стари Град“ које је тужени ангажовао, у поступку принудног спровођења извршења уклањања тезги поступали нестручно, несавесно и неквалитетно. Притом је оцењено да постоји допринос тужиоца настанку штете, због чега је тужбени захтев делимично усвојен у износу од 9.856.975,00 динара, а у преосталом делу одбијен, као неоснован.

По оцени другостепеног суда из правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања првостепени суд је извео погрешан закључак да је узрок штете неправилан рад тужене у спровођењу принудног извршења, због чега је побијаном пресудом првостепену пресуду у усвајајућем делу преиначио тако што је тужбени захтев одбио, као неоснован.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Према члану 172. став 1. Закона о облигационим односима правно лице одговара за штету коју је његов орган проузроковао трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем своје функције. Из наведене одредбе произлази да странка има право на накнаду штете ако је штета настала као последица противправности, односно незаконитог или неправилног рада органа тужене, а што проистиче из члана 35. Устава Републике Србије, по коме свако има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете коју му је незаконитим и неправилним радом проузроковало службено лице.

Да би оштећени остварио право на накнаду штете од правног лица по правилима одговорности за другог, оштећени треба да докаже, поред општих услова за грађанско-правну одговорност (узрочна веза и штета), да је штету причинио орган правног лица незаконитим радом у вршењу својих функција, односно неправилним радом. Под незаконитим радом службеног лица или органа сматра се поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени. Под неправилним радом подразумева се чињење или нечињење противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности која штети праву или интересима неког лица.

При том не доводи ни свако неправилно поступање државног органа у оквиру законских овлашћења до права трећег лица на накнаду штете, већ одговорност правног лица постоји ако је штета настала као последица таквог рада њених органа који се може сматрати прекорачењем, злоупотребом или погрешном применом датих овлашћења.

У конкретном случају, штета на коју се тужиоци позивају није последица противправне радње, односно незаконитог рада органа туженог у вршењу или у вези са вршењем својих функција. Правни претходник тужилаца није поступио по коначним одлукама управног органа тужене нити по правноснажним пресудама судова, према којима је био у обавези да у одређеном року уклони предметне тезге и плато у улици Сремској испражњен од лица и ствари преда Граду Београду, што је довело до поступка принудног извршења преко других лица о трошку извршеника. При том је правни претходник тужилаца био благовремено обавештен о дану и часу спровођења извршења, а својим закупцима није отказао закуп тезги, већ су они на дан спровођења извршења продавали робу на тезгама и раднике анагажоване на склањању тезги гађали јајима и другим предметима у знак протеста због споровђења извршења.

Код таквог стања ствари, имајући у виду неприступачну локацију на којој је спровођено принудно извршење физичког уклањања тезги, као и да је исто спровођено у условима нередица које су изазвала лица са којима правни претходник тужилаца није

регулисао своје пословне односе и уз присуство и интервенцију полиције, и по оцени Врховног касционог суда се од извршног органа није могло очекивати да извршну радњу спроведе тако да извршенику сачува материјал у стању у којем би био подесан за даљу употребу за исту намену.

Поступање органа тужене није било незаконито, јер се заснивало на правноснажној и извршној одлуци надлежног органа, а према околностима конкретног случаја у којима је извршна радња спроведена поступање органа тужене се не може сматрати ни неправилним радом органа, који би у смислу одредбе члана 172. ЗОО водио одговорности тужене за претпљену штету. Тужена је радњу извршења, која је представљала обавезу правног претходника тужилаца, спровео на једини могући начин физичким улањањем тезги, скидањем њихових покривача, демонтажом, сечењем металних елеманата и одвајањем од тла у складу са одредбама Закона о општем управном поступку, важећег у време принудног извршења.

У преосталом делу ревизија ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због чега се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Нису основани ни наводи ревизије којима се оспорава одлука о трошковима поступка. Странци која је успела у спору, применом чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова према висини коначно опредељеног тужбеног захтева о којем је одлучено побијаном пресудом, применом Тарифе о награма и накнадама трошкова за рад адвоката. Неплаћање трошкова вештачења од стране странке која је извођење тог доказа предложила ће бити предмет поступка принудног извршења, али не утиче на право странке која је успела у спору да тај трошак наплати од супротне стране у поступку.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић